

Nr 291.

Av herr **Hansson** i Skediga, om utredning och förslag angående statsbidrag till rensning av vattendrag, som icke företagas i anslutning till redan fullbordade torrlägningsföretag.

Genom beslut av föregående års riksdag företogs en betydelsefull omläggning av den statsunderstödda torrlägningsverksamheten. Statsbidrag utgår i allmänhet med 33 1/2 % av den godkända kostnaden för torrlägningsarbetet och för upprättandet av förslag. I kostnaden få ej inräknas kostnader för tegdikning eller dränering men väl utgifter för en första utrensning av de i företaget ingående avloppen. Statsbidraget kan höjas till 50 %, om företaget är av särskild betydelse ur allmän synpunkt, såsom att därigenom erhålles tillskottsjord till ofullständiga jordbruk. Som villkor för erhållande av statsbidrag gäller att torrläggningen skall avse jord, som till huvudsaklig del redan är odlad och att värdet av den jordförbättring som vinnes genom företaget skall vara skäligt i förhållande till kostnaderna.

De nya bestämmelserna angående bidrag och lån till torrlägningsverksamheten måste anses vara väl avvägda och motsvara tidens krav. Emellertid ställas vissa torrlägningsföretag, nämligen rensningar av vattendrag, utanför möjligheterna att erhålla statsbidrag. Visserligen utgår statsbidrag vid en första rensning av avlopp, som ingår i ett bestämt företag, men fall förekomma, där endast rensning behöver företagas utan samband med avdikning. Sådana fall, som ofta förekomma i framför allt Uppsala, Stockholms och Västmanlands län, kunna icke tilldelas statsbidrag. Orsaken till att åarna i dessa delar av landet blivit igengrundade beror förutom på landets ringa lutning på de dämmningsrätter som sedan gammalt finnas i de flesta vattendrag. Trots att bruksdriften på de flesta håll för länge sedan upphört eller flyttats till andra trakter, belasta dessa dämmningsrätter fortfarande stora arealer jord, lämplig till åker eller skogsodling. Det kan ifrågasättas huruvida icke åkerjordens befrielse från dämmningsrätt borde göras lättare än vad som med nuvarande bestämmelser är möjligt.

Emellertid kunna betydande arealer åkerjord torrläggas genom rensning av nu igengrodda vattendrag. Det kan måhända synas rimligt, att dylika företag helt bekostas av de därav berörda markägarna, vilket av ålder varit fallet. Man kan dock icke bortse från att förhållandena blivit i grund omkastade under de senaste decennierna. Tidigare var det möjligt för jordbrukarna att själva eller med hjälp av anställda utföra dessa rensningar som ett led i årligen återkommande arbeten. Den ständiga bristen på arbetskraft inom jordbruket gör detta icke längre möjligt utan andra arbetare måste anställas för utförande av årensningar. Med den kraftiga stegring av arbetslönerna som ägt rum, ställer detta sig förhållandevis dyrbart med stora kontanta utlägg för jordägarna. Mot bak-

grunden av denna utveckling framstår det som rimligt, att statsbidrag skall kunna beviljas också till företag, som avse rensning av åar och andra vattendrag. Bidrag bör kunna utgå med förslagsvis samma procentsats som gäller beträffande vanliga torrlägningsföretag, alltså som regel med $33 \frac{1}{3}$ % eller i särskilda fall 50 % av kostnaderna för företaget. Statsbidrag bör inte utgå till rensningar, som skola utföras av delägarna i anslutning till redan avslutade torrlägningsföretag.

Med stöd av det anförda hemställles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning och förslag om införande av statsbidrag till rensningar av vattendrag, som icke företagas i anslutning till redan fullbordade torrlägningsföretag.

Stockholm den 23 januari 1946.

K. E. Hansson,
Skediga.
